



§ 265

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen valtuustoaloitteesta koskien asukkaiden ja henkilökunnan vaikutusmahdollisuuksien aikaistamista ja parantamista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla

HEL 2023-008686 T 00 00 03

Päätös

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Mari Holopainen: Pyydän pöydälle.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti Mari Holopaisen ehdotuksesta panna asian pöydälle.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite Holopainen
- 2 Osallistaminen tilahankkeessa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Mari Holopaisen ja 17 muun allekirjoittaneen valtuustoaloitteesta koskien asukkaiden ja henkilökunnan vaikutusmahdollisuuksien aikaistamista ja parantamista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla:

Kasvatus ja koulutuslautakunta pitää toimialan nykyistä tilahankkeisiin liittyvää osallistamista tärkeänä ja keskeisenä työkaluna onnistuneiden toimintaympäristöjen toteutuksessa. Lautakunta esittää kaupunkitasoisen tiedottamisen vahvistamista ja kehottaa kaupunkia selvittämään



kaupunkitasoisten rakentamiseen liittyvien asukkaiden ja henkilökunnan vaikutusmahdollisuuksia avaavan verkkosivun toteuttamista.

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa tilahankkeiden toteuttamisesta, suunnittelusta, aikatauluista, tilojen teknisestä kunnosta, väistötilaratkaisuista ja tilahankkeista tiedottamisesta. Lisäksi kaupunkiympäristön toimiala on vastuussa tonttien kaavoituksesta, rakennusluvista ja rakennuspaikkojen valinnasta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa palvelutarpeen määrittämisestä ja tilahankkeiden toiminnallisuuden edistämisestä tiiviissä yhteistyössä loppukäyttäjien kanssa. Tilahankesuunnittelun alkuvaiheessa yksikön kasvatushenkilökunta laatii pedagogisen suunnitelman, jonka käynnistämistä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on vastuussa. Pedagoginen suunnitelma, toimialojen suunnittelutavoitteet sekä valtuuston talousarviossa määrittelemät laajuus- ja kustannustiedot luovat pohjan tilasuunnittelulle.

Kaupunkiympäristön toimialan tehtävät

Kaupunkiympäristön toimiala valitsee rakennuspaikat voimassa olevan asemakaavan puitteissa ottaen mahdollisimman hyvin huomioon kasvatuksen ja koulutuksen palveluverkkotarpeet. Pysyvien rakennusten toteutuspaikoista käydään kaikkien kaupungin toimialojen välistä keskustelua, jotta jo kaavoitusvaiheessa toimialojen palvelutarpeet saataisiin sijoitettua kaupunkilaisia parhaiten palvelevalla tavalla. Kaavoitusvaihe tapahtuu useita vuosia, joskus jopa vuosikymmeniä ennen tilojen toteutusta.

Kaikki helsinkiläiset voivat osallistua kaupungin suunnitteluun ottamalla kantaa ajankohtaisiin suunnitelmiin tai osallistumalla kaupunkiympäristön toimialan järjestämiin asukastilaisuuksiin. Lisäksi kaupungin kanslia järjestää osa-alueiden kehittymisestä tiedotustilaisuuksia, joiden yhteydessä on mahdollisuus kysyä ja/ tai kertoa kantansa.

Poikkeustapauksissa kaupunkiympäristön toimialan yksiköt neuvottelevat puistoon tai muulle tontille rakentamisesta, kun kyseessä on määräjäksi toteutettava väliaikainen rakennus, kuten väistötila. Myös näissä tapauksissa kaupunkiympäristön toimiala tekee yhteistyötä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa selvittääksensä kaupunkilaisia parhaiten tukevan vaihtoehdon. Yksiköiden johtajat, aluepäälliköt, oppimisen tilojen suunnittelupalvelut ja toimialan johto osallistuvat vaihtoehtotarkasteluihin. Kaupunkiympäristön toimiala järjestää vaihtoehtoista tiedotustilaisuuden, jos toimivia vaihtoehtoja on useampi. Useimmiten vaihtoehtoja on kuitenkin vain yksi. Näissä tapauksissa kaupunkiympäristön toimiala tiedottaa tulevasta tilahankkeesta heti kun rakennuspaikka ja aikataulu ovat tiedossa. Joissakin tapauksissa, ku-



ten esim. väistötilojen osalta, tämä saattaa tapahtua vain muutamia kuukausia ennen tapahtuvaa muutosta.

Kaupunkiympäristön toimiala tiedottaa hankkeiden mahdollisista aikataulumuutoksista.

Osallistaminen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla

Tilahankkeita edeltävä vaihe on palveluverkkotyö, jossa palveluiden johto ja oppimistilojen suunnittelupalveluiden palveluverkkoyksikkö yhteistyössä määrittelevät alueiden palveluntarpeet. Palveluverkkotyö tehdään tiiviissä yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa, jotta mm. tilaverkon kunto ja oppimistilojen peruskorjaustarpeet pystytään huomioimaan ja siten vastaamaan palveluntarpeeseen kustannustehokkaasti.

Mikäli suunnitellun tilahankkeen yhteydessä palveluverkko muuttuu siten, että yksiköitä yhdistetään tai toiminta muuttuu muualle, palvelun aluepäällikkö järjestää yksiköissä henkilöstön kuulemisen ennen tarveselvityspäätöstä.

Suunnittelu käynnistyy sillä, että yksikön henkilökunta laatii kehittämispalveluiden tuella pedagogisen suunnitelman, jossa kuvataan toiminnan pedagogisia tavoitteita ja arjen toimivuuden edellytyksiä. Suunnitelman työstö aloitetaan ennen varsinaisen tilahankkeen käynnistymistä tai viimeistään sen käynnistymisen yhteydessä. Tässä yhteydessä kerätään myös toiminnan taustatietoja ja mahdollista tietoa erityisvaatimuksista kuten painotuksista ja pienryhmistä. Oppimistilojen suunnittelupalveluiden suunnittelija tai projektiarkkitehti työstää tilaohjelman tavoitteita yhteistyössä yksikön johtajan ja aluepäällikön kanssa näiden tietojen pohjalta.

Toimialan oppimistilojen suunnittelupalvelut (ent. tilapalvelut) osallistaa henkilökuntaa toimialan osallistamissuunnitelman mukaisesti tilahankkeiden käyttäjäkokouksissa (liite). Käyttäjäkokousten määrä vaihtelee hankemuodon ja aikataulun mukaan. Käyttäjäkokouksissa edistetään kokemustiedon, pedagogisen asiantuntemuksen ja pedagogisen suunnitelman tavoitteiden välittyminen suunnittelijoille. Yksikön johtaja päättää ketkä päiväkodista, koulusta, lukiosta tai oppilaitoksesta osallistuvat tilasuunnitteluvaiheen käyttäjäkokouksiin. Henkilökuntaa osallistetaan myös usean työpajan avulla irtokalustesuunnitteluun. Lisäksi lapsia osallistetaan pihojen ja irtokalusteiden suunnitteluun yksikön johtajan toivomassa laajuudessa.

Väistötilojen toteutuksessa osallistamista on aikatauluista ja väistön rajallisesta ajasta johtuen varsinaisia tilahankkeita vähemmän. Kaupunkiympäristön toimiala edistää väistötilaratkaisuja joskus nopeallakin ai-



kataululla yhteistyössä yksikön johtajan, aluepäällikön ja oppimistilojen suunnittelupalveluiden kanssa.

Tilahankkeen alkaessa oppimistilojen suunnittelupalvelut järjestää henkilökunnalle suunnatun käynnistämistapaamisen. Käynnistämistapaamisessa oppimistilojen suunnittelupalveluiden hanketta hoitava projektiarkkitehti tai suunnittelija kertoo hankkeen sijainnin ja aikataulun lisäksi hankeprosessista, osallistamismahdollisuuksista, suunnitteluohjeista ja toimialan tilasuunnittelun tavoitteista. Käynnistämistapaamisen yhteydessä kerrotaan kaikki hankkeen yhteyshenkilöt, heidän roolinsa ja kaupungin intrasta löytyvät linkit, joista löytyy esim. kaikkien tilahankkeiden eri tehtäviä hoitavien yhteystiedot.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tilasuunnittelua ohjaavat linjaukset, joiden tavoitteena on varmistaa, että kaupunkitasoisesti tasavertaiset ja pedagogiikka tukevat tilaratkaisut toteutuvat. Linjaukset perustuvat varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä peruskoulun ja lukion opetussuunnitelmiin. Lisäksi linjauksia on työstetty laajasti osallistaen, henkilökunnan kokemustietoa ja asiantuntemusta hyödyntäen.

Huoltajien vaikutusmahdollisuudet

Kaikki helsinkiläiset voivat osallistua kaupungin suunnitteluun asema-kaavavaiheessa. Rakennuslupavaiheessa lähialueen asukkaiden näkemyksiä selvitetään erikseen. Tämän lisäksi kasvatuksen ja koulutuksen toimiala osallistaa huoltajia toiminnan järjestämiseen liittyvissä tilaisuuksissa sekä järjestää säännöllisiä tapaamisia huoltajien kanssa, esim. vanhempainiltojen muodossa. Tämän lisäksi kaupunkiympäristön toimiala järjestää tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia alueiden kehittämistä, kaavoituksesta ja sellaisissa tilahankkeissa, joissa vaihtoehtoiset ratkaisut ovat mahdollisia.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt kasvatus- ja koulutuslautakunnalta lausuntoa valtuutettu Mari Holopaisen ja 17 muun allekirjoittaneen aloitteesta koskien asukkaiden ja henkilökunnan vaikutusmahdollisuuksien aikaistamista ja parantamista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Lausuntoa on pyydetty 12.12.2023 mennessä.

Aloitteessa esitetään, että kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulisi tiedottaa suunnitelmista nykyistä aiemmin ja hyvissä ajoin ennen hankkeen viemistä päätöksentekoon, erityisesti mikäli hankeen myötä toimipisteitä suljetaan tai toiminta siirretään. Aloitteen mukaan tietoa tilahankkeista ja vastuuhenkilöistä on vaikea löytää ja aloitteessa esitetään tiedottamisen parantamista myös tältä osin.



14.11.2023

Asia/13

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Ulla Manninen, projektiarkkitehti, puhelin: 310 22493
ulla.k.manninen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Aloite Holopainen
- 2 Osallistaminen tilahankkeessa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano